

ad §§ 10—18.

Den ved Loven af 1908 indførte kommunale Ordning, der havde til Formaal at udvide og fæstne den grønlandske Befolkings Deltagelse i Landets Styrelse gennem Kommuneraad og Landsraad, er af Udvalget foreslaaet bibeholdt i sine Hovedtræk med forskellige Ændringer paa Punkter, hvor den har vist sig at virke anderledes end tilsigtet.

Det er indenfor Udvalget blevet fremhævet, at Kommuneraadene, til hvilke en stor Del af de ophævede Forstanderskabers Funktioner blev henlagt, ikke ganske har kunnet magte disse Opgaver, — vel navnlig for de Raadene, som udelukkende bestod af Grønlændere, ikke, udover Inspektørens Tilsyn, havde nogen Støtte udefra, — samt at de enkelte Raad, hvis Administration angaar saa smaa Samfund, har været tilbøjelige til at dyrke rent lokale Interesser uden Hensyntagen til, hvilke Følger deres Bestemmelser kunde faa for større Kredse udenfor Kommunens Grænser. Endvidere er det anført, at der fra saavel dansk som grønlandsk Side foreligger samstemmende Udtalelser, hvorefter det maa anses for uheldigt, at Loven af 1908 har udelukket de under dansk Lov staaende Personer fra Deltagelse i det offentlige Styre i saavel Kommune som Landsraad; — den Indenrigsministeren ved Loven tillagte Bemyndigelse til at beskikke Danske til Medlemmer af Kommuneraadene er ikke bleven benyttet og har vanskeligt kunnet benyttes, — hvilket har medført, at Danske og Grønlændere, bevidst eller ubevidst, er komne i Modsætningsforhold til hinanden.

I Tilslutning til de Indstillinger, der er afgivet fra Udvalgets Side til Afhjælpning af de saaledes paapegede Mangler ved den nuværende Ordning, har man i de paagældende Paragrafer stillet forskellige Forslag, der dels tilsigter at tilvejebringe et Samarbejde mellem Grønlændere og Danske indenfor Landets kommunale Institutioner, dels har til Formaal at muliggøre en større Ensartethed i den kommunale Administration som Helhed.

I § 10 har man foreslaaet de nugældende Regler om Valgret og Valgbarhed til Kommuneraadene ændret derhen, at disse Rettigheder i lige Grad skal tilkomme den grønlandske Befolkning — de under grønlandsk Ret staaende Grønlændere, de under de danske Love staaende Grønlændere og de Danske — disse sidste dog kun, for saa vidt de har en Tjenestetid af mindst 2 Aar i Grønland, — hvorefter de hidtidige Bestemmelser om Beskikkelse af

Danske til Medlemmer af Kommuneraadene fremtidig bortfalder.

De i §§ 11 og 12 indeholdte Regler svarer i Hovedtrækkende til de paagældende Bestemmelser i Loven af 1908. Dog har man i sidstnævnte Paragraf indstillet, at Udkast til nye Vedtægtsbestemmelser af kommunal Art skal fremsendes gennem vedkommende Sysselraad.

De nærmere Forslag med Hensyn til Oprettelsen og Sammensætningen af disse Raad, der vil blive en ny Faktor indenfor Styrelsesorganerne i Grønland, er optagne i § 13. Derimod har man ment, at detaljerede Bestemmelser om Raadenes administrative Virksomhed, der navnlig skal have til Opgave at fremskaffe den tiltrængte Ensartethed i Styrelsen af kommunale og mellemkommunale Anliggender, bør fastsættes ved kgl. Anordninger.

Ministeriet kan slutte sig til den af Udvalgets Flertal hævdede Anskuelse, at det — i Betragtning af Landets store Udstrækning og besværlige Kommunikationsforhold samt de betydelige Forskelligheder i Befolkningens Karakter, Levemaade og øvrige Forhold — vanskeligt lader sig gøre at samle Repræsentanter for hele Landet til eet Landsraad. Man har derfor i § 14 foreslaaet, at der ogsaa i Fremtiden skal være 2 Landsraad, et for hver af Landsdelene Sydgrønland og Vestgrønland, hvilket paa den anden Side maa anses for tilstrækkeligt. Af Bestemmelser i Paragrafen, der afviger fra de i øvrigt tilsvarende Regler i Loven af 1908, skal fremhæves, at Landsraadene herefter sammentræder mindst en Gang hvert andet Aar, — Loven af 1908 fastsætter i § 8 en Gang om Aaret, — og at Raadets Formand, Landsfogeden, deltager i Afstemningerne. Ministeriet er her i Overensstemmelse med Udvalget, der dog foreslaar, at Landsraadet skulde sammentræde mindst hvert 3die Aar, hvilket man nærer Betænkelighed ved at tiltræde, fordi Befolkningens Interesse for Landsraadene herved løber Fare for at svækkes. Endvidere er der i Lovforslaget optaget Bestemmelse om, at Raadet medvirker ved Fastsættelsen af saadanne Retsregler og udtaler sig om Forslag til saadanne Love, Anordninger m. v., der vedrører hele Landet, og at de af Raadet truffne Beslutninger kræver Godkendelse af Landsfogeden eller vedkommende Minister. Ogsaa her er Ministeriet i Overensstemmelse med Udvalget, idet Bestemmelserne i det væsentlige stemmer med, hvad der nu er gældende ifølge kgl. Anordning om Landsraadene af 18. Maj 1910.